

Bruke KI som læringspartner

lære om KI - lære av KI - lære med KI

De fleste eksemplene kan lett tilpasses ulike fag

Samfunnsfag

I dag skal vi øve på det vi har lært om den franske revolusjonen gjennom å jobbe med KI.

1. Bruk ledetekst **1** og gjennomfør minst frem spørsmål og svar med KI
 - **Mens du jobber:** skriv ned nøkkelord i notatbok/klassenotatblokk, minst to fra hvert spørsmål
 - **Husk at du alltid kan be KI om å forklare enklere/mer detaljert/med flere eksempler osv.**
2. Sammenlign med læringspartneren din: Hvilke nøkkelord er like, hvilke er forskjellige? Lån minst tre nøkkelord fra hverandre
3. Bruk ordene du noterte ned og be KI gi deg en kort forklaring på hvert ord
4. Bruk ordene du noterte ned og be KI gi deg et sammendrag av den franske revolusjonen ut fra disse. Bruk ledetekst **2**.
5. Les gjennom sammendraget. Sammenlign med læringspartneren din. Hva er likt? Hva er annerledes? Sjekk faktaopplysninger sammen. Finner dere noen feil?
6. Muntlig gjennomgang i klassen, forbered deg på å bidra med en ting du har lært!

Ledetekster:

Ledetekst 1

Jeg går i 8. klasse og ønsker å prøve en simulering der du lager et tekstspill i samfunnsfag. I spillet skal jeg kunne velge mellom handling A, B, C eller D i en kontekst som du forklarer kort. Handlingen skal foregå under den franske revolusjonen. Etter hvert valg skal jeg få vite hva som kan ha skjedd historisk sett, og hva valget mitt kan ha ført til – både i virkeligheten og hvis noe hadde vært annerledes. Forklar kort hva valget sier om årsaker og konsekvenser i revolusjonen. Bruk enkelt og lett forståelig språk, og hold svarene korte, forklar fagord du bruker. Simuleringen skal hjelpe meg å forstå dette kompetansemålet i LK20: "Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikhtar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane."

Ledetekst 2

Jeg har jobbet med den franske revolusjonen og har skrevet ned noen viktige ord og begreper. Nå vil jeg at du lager et kort sammendrag av den franske revolusjonen, basert på disse nøkkelordene. Bruk lett tilgjengelig og tydelig språk, og forklar med eksempler slik at det er enkelt å forstå. Sammendraget skal være på maks 10 –15 setninger. Uthev nøkkelordene.

Her er ordene jeg vil at du skal bruke:

Naturfag

I dag skal vi øve på det vi har lært om det periodiske system gjennom å jobbe med en tekst generert av KI.

Periodesystemet er en oversikt over alle kjente grunnstoffer. Hvert grunnstoff har et unikt atomnummer, som viser hvor mange protoner det er i atomkjernen. For eksempel har oksygen atomnummer 16, noe som betyr at det har 16 protoner. Grunnstoffer i samme gruppe har ofte like kjemiske egenskaper, fordi de har like mange nøytroner i ytterste skall. Helium er plassert sammen med edelgassene fordi det lett reagerer med andre stoffer. Edelgassene er svært reaktive og danner lett forbindelser med andre grunnstoffer. Mange grunnstoffer kan reagere med oksygen og danne oksider, som for eksempel rust når jern reagerer med luft. Kjemiske forbindelser består av to eller flere atomer som er bundet sammen

1. Les fagteksten om periodesystemet og grunnstoffenes egenskaper nøye. Sjekk alle faktaopplysningene i teksten. Finner du noen feil? Bruk boka, notater eller nettet til hjelp.

2. Skriv ned feilene og forklar hvorfor de er feil:

3. Hvilke fakta er riktige?

5. Refleksjonsspørsmål:

- a) Hva lærte du om hvordan du kan avsløre feil i KI-genererte tekster?
- b) Hvorfor er det viktig å være kildekritisk – også i naturfag?
- c) Hva kan slike feil i en fagtekst føre til i virkeligheten?

Naturfag – fasit

Riktige opplysninger:

- Atomnummeret viser hvor mange protoner det er i kjernen.
- Mange grunnstoffer reagerer med oksygen og danner oksider, som for eksempel rust.
- Kjemiske forbindelser består av to eller flere atomer som er bundet sammen.

Feil i teksten:

- *Oksygen har atomnummer 16*: Feil. Oksygen har atomnummer 8, ikke 16 (som er svovel).
- *Like mange nøytroner i ytterste skall*: Feil. Det er elektroner, ikke nøytroner, som bestemmer kjemiske egenskaper i grupper.
- *Edelgassene er svært reaktive*: Feil. Edelgassene er lite reaktive fordi de har fullt ytterskall og danner sjelden forbindelser.

Quiz med KI

Elevene jobber i grupper med KI for å lage spørsmål til hverandre i et tema klassen har jobbet med:

Oppgave til elevene:

1. Dere skal samarbeide med KI og lage en quiz til en annen gruppe. Du skal selv sjekke at spørsmålene dekker det vi har vært gjennom og at svarene på flervalgsspørsmål (hvis du velger det) inneholder relevante svaralternativer, og at bare et av alternativene er riktige, og at sant/usant-spørsmålene (hvis du velger det) er faglig relevante og riktige, med bare ett rett svar. Hvis dere ikke er fornøyde med spørsmål/svar, ber dere KI om flere.

Forslag til ledetekst: "Jeg går på TRINN og har jobbet med TEMA. Kan du lage en quiz med ti spørsmål for å teste kunnskapen min? Jeg vil gjerne ha flervalgsoppgaver/refleksjonsspørsmål/ "sant eller usant" (eller en blanding av alt). Ikke gi meg fasiten før jeg ber om den."

2. Når dere har sjekket alle oppgavene, kan dere be KI om en fasit.
3. Utveksle quiz med en annen gruppe og besvar den dere får, i fellesskap
4. Gi tilbake quizen og vurder svarene dere har fått på quizen
5. Felles oppsummering. Gjør dere klare til å dele arbeidet med KI og hva dere har lært av quizzene.

Tekstarbeid med KI

Gi elevene en fagtekst (du kan gjerne gi to ulike fagtekster om samme tema til grupper på to). Du kan for eksempel bruke læreboka eller be KI generere en fagtekst om temaet (husk å sjekke innholdet!)

Oppgave til elevene:

1. Strek under/skriv ned nøkkelord, IKKE setninger. Du skal se etter **vesentlig** informasjon, som er viktig for forståelsen av temaet.
2. Sammenlign med læringspartneren din, hvilke nøkkelord har dere?
3. Bli enige om en liste med relevante nøkkelord om temaet
4. Be KI om å skrive en tekst på tre avsnitt om temaet. Forslag til ledetekst: *Skriv en fagtekst på tre avsnitt om TEMA ut fra disse nøkkelordene. Tilpass språk og innhold til TRINN i FAG.*
5. Gå gjennom teksten sammen. Er det informasjon som dere ikke har lest om? Det kan **kun være med hvis dere forstår det** ut fra det dere har lært.
6. Kopier teksten over i et word-dokument og kall den første teksten **TEKST 1**, lagre dokumentet med navnene deres i tittelen.
7. Be KI om å skrive om teksten til en annen målgruppe, for eksempel til elever på 4. trinn. Sammenlign tekstene. Hva er forskjeller og likheter mellom tekstene? Kopier teksten over i det **samme word-dokumentet** og kall den neste teksten for **TEKST 2**
8. Be KI om å skrive om **TEKST 1** som en rap/et dikt/et brev til en venn/et muntlig fremføring om emnet/etc. Lim inn teksten i det **samme word-dokumentet** og kall den TEKST 3
9. Svar skriftlig på disse spørsmålene i dokumentet:
 - Hva har dere lært om temaet?
 - Hva var lett å forstå, og hva var vanskelig?
 - Hvilken tekst forklarte temaet best for dere – og hvorfor? Hvis dere er uenige, er det helt ok, skriv meningene og begrunnelsene deres
10. Lagre og lever inn dokumentet på....
11. Muntlig oppsummering i klassen, gjør dere klare til å dele hva dere har lært, og hva dere har lagt merke til i de ulike tekstene

Språklæring: bruke KI i dialog med elev

I dag skal vi jobbe med KI for å øve på spansk/tysk/fransk

1. Kopier inn ledetekst 1 i KI og start dialogen. Du kan be om oversettelse av ord om du trenger, men bruk så mye spansk du kan. Ikke bekymre deg om du ikke husker alle verbtidene, prøv å kommunisere!
2. Noter ned nye/vanskelige ord i notatboka/klassenotatblokk
3. Når du er ferdig med dialogen, legger du inn de nye/vanskelige ordene og ber om oversettelse og bruk i presens i en setning, ledetekst 2. Les dem høyt for deg selv.
4. Lim inn ledetekst 3 og ordene du har notert deg.
5. Les setningene en og en for læringspartneren din og be hen om å oversette. Hjelp til om det trengs!

Ledetekst – mal:

Til lærer - ledeteksten før utfylling, og husk at hvis du vil ha hjelp til utfylling av ledeteksten til et annet scenario, kan du be KI om hjelp til å fylle ut både nøkkelord og strategier for deg. Du kan selvfølgelig også bruke dette til elever som lærer norsk som andrespråk eller i engelskundervisningen:

Du er en vennlig spansk/tysk/fransk [ROLLE] som snakker med meg, som lærer spansk/tysk/fransk. Din oppgave er å:

1. Opptre autentisk i rollen som [ROLLE]
2. Tilpasse språket til nivå [NIVÅ] (A1-C1 eller TRINN)
3. Bruke relevant vokabular for situasjonen
4. Oppmuntre til aktiv språkbruk
5. Gi forsiktige korreksjoner når det er naturlig
6. Holde samtalen i gang med naturlige oppfølgingsspørsmål

Viktige retningslinjer:

- Bruk korte, klare setninger
- Gi meg tid til å svare
- Introduser gradvis nytt vokabular
- Gjenta og omformulerer ved behov, rett varsomt opp i ordstillingsfeil eller ordvalg. Hvis jeg ber om oversettelse av ord, oversett ordet, men fortsett å snakke på målspråket etterpå i naturlig samtale.
- Bekreft forståelse naturlig
- Avslutt samtalen på en naturlig måte når jeg viser tegn til å være ferdig

Spesifikke instruksjoner for rollen:

- Hold deg til konteksten [KONTEKST]
- Fokuser på tema: [TEMA]
- Bruk disse nøkkelordene naturlig i samtalen: [NØKKEWORD]
- Hvis jeg strever, gi støtte ved å: [STØTTESTRATEGIER]

Start samtalen med en naturlig åpningsfrase som passer situasjonen, og fortsett dialogen basert på mine svar.

Ledetekster:

Ledetekst 1:

Du er en vennlig spansk **butikkmedarbeider** som snakker med meg, jeg lærer spansk. Din oppgave er å:

1. Opptre autentisk i rollen som butikkmedarbeider
2. Tilpasse språket til nivå **B1**
3. Bruke relevant vokabular for situasjonen
4. Oppmuntre til aktiv språkbruk
5. Gi forsiktige korreksjoner når det er naturlig
6. Holde samtalen i gang med naturlige oppfølgingsspørsmål

Viktige retningslinjer:

- Bruk korte, klare setninger
- Gi meg tid til å svare
- Introduser gradvis nytt vokabular
- Gjenta og omformulerer ved behov rett varsomt opp i ordstillingsfeil eller ordvalg. Hvis jeg ber om oversettelse av ord, oversett ordet, men fortsett å snakke på målspråket etterpå i naturlig samtale.
- Bekreft forståelse naturlig
- Avslutt samtalen på en naturlig måte når jeg viser tegn til å være ferdig

Spesifikke instruksjoner for rollen:

- Hold deg til konteksten **klesbutikk**
- Fokuser på tema: **handle klær, størrelser, farger, priser**
- Bruk disse nøkkelordene naturlig i samtalen: **størrelse, prøverom, kvittering, tilbud, bytte**
- Hvis jeg strever, gi støtte ved å:
 - **Tilby valg: "Vil du ha den i rød eller blå?"**
 - **Modellere setninger: "Du kan si: Kan jeg prøve denne?"**
 - **Bekreft forståelse: "Så du leter etter en varm jakke?"**

Start samtalen med en naturlig åpningsfrase som passer situasjonen, og fortsett dialogen basert på mine svar.

Ledetekster forts.

Ledetekst 2:

Bruk ordene jeg limer inn, sett dem i en liste, oversett dem og gi meg en setning i presens på spansk/tysk/fransk for hvert ord. Skriv enkelt, og lag ganske korte setninger som er nyttige i hverdagen.

Ledetekst 3:

Bruk ordene jeg limer inn og lag en kort sammenhengende tekst som bruker ordene naturlig. Skriv maksimum fem setninger og uthev ordene jeg har limt inn når du bruker dem i setningene. Skriv på spansk/tysk/fransk og bruk enkle setninger. Gi meg også oversettelsen av teksten i et nytt avsnitt.